

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

17 травня 2024

Одеса – 2024

Key words: motor activity, new types of sports «JUNIORS», New Ukrainian school, formation of motor skills

Вінтюк Юрій Володимирович,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри практичної психології та педагогіки

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,

м. Львів, Україна,

<https://orcid.org/0000-0001-6263-4744>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=kam2EAAAAJ>

yurvin@ukr.net

ФІЛЬМОТРЕНІНГ У ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ ПСИХОЛОГІВ

Ключові слова: підготовка фахових психологів, фільмотренінг, навчально-виховний процес, формування професійної компетентності.

Налагодження і реалізація якісної підготовки фахівців різних спеціальностей у закладах вищої освіти вимагає застосування сучасних методів навчання, у відповідності до наявних світових вимог. Дана обставина стосується також підготовки майбутніх фахових психологів, що здійснюється у навчальних закладах України. У даному викладі будуть наведені приклади з досвіду використання фільмотренінгу у підготовці студентів-психологів при викладанні різних навчальних дисциплін.

Мета роботи: розглянути можливості використання фільмотренінгу при викладанні різних навчальних дисциплін у підготовці фахових психологів.

Тренінгові заняття вже здобули належне визнання і розповсюдження у вітчизняних навчальних закладах. Вони використовуються для здійснення підготовки фахівців різних спеціальностей, при викладанні різних предметів, оскільки вітчизняні викладачі належно оцінили їхні переваги у вирішенні різноманітних повсякденних завдань. Відповідно до прийнятого визначення, *тренінг – це метод активного навчання, спрямований на розвиток знань, вмінь, навичок і соціальних установок; форма інтерактивного навчання, метою якої є розвиток компетенцій*

міжособистісної та професійної поведінки у спілкуванні. В якості стимульного матеріалу для проведення тренінгових занять використовуються: спеціальні вправи, або певним чином підібрані притчі, оповідання, відеофрагменти чи кінофільми – як короткометражні, так і повнометражні, як документальні, так і художні. Відтак можна констатувати: тренінг, що використовує фільми (або їхні фрагменти) в якості стимульного матеріалу для проведення занять, створення певного змістового, емоційного й інтелектуального настрою, називається фільмотренінгом. Фільмотренінгу властиві певні особливості, які слід враховувати як при підготовці до занять, так і в ході їхнього проведення. Детальніше ознайомитися з цими особливостями можна, зокрема, за попередніми публікаціями на дану тему [1; 2].

При підготовці студентів-психологів, які навчаються у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, навчальними програмами з різних предметів передбачено також проведення тренінгових занять. Далі буде наведено інформацію з наявного досвіду їхнього застосування.

У процесі викладання навчального курсу «Психологія маркетингу, реклами та PR», після висвітлення всіх тем курсу, передбачених навчальною програмою, студентам на практичних заняттях поставлено завдання застосувати одержані знання на практиці. Для цього їм запропоновано переглянути фільм «Засновник», у якому головний персонаж досяг успіху саме завдяки проведенню ефективної маркетингової політики. Студентам перед переглядом фільму було поставлено завдання: виявити і зафіксувати дії Засновника, спрямовані на використання маркетингу, зокрема: створення бренду закладу, проведення рекламної кампанії, створення іміджу, а також їхні особливості. Після перегляду студентам були задані запитання, спрямовані на виявлення одержаних знань із психології маркетингу, а також можливостей їхнього застосування у практичній діяльності. Під час відповідей на поставлені питання було також влаштовано їхнє обговорення. Не тільки запропонований фільм, за темою предмету розгляду, але і його аналіз та обговорення викликали чималий

інтерес у студентів, особливо при обговоренні можливостей застосування одержаних знань у їхній майбутній діяльності за обраним фахом.

При викладанні навчального курсу «Соціально-психологічний тренінг спілкування» програмою також передбачено проведення тренінгових занять. Роботу доцільно розпочати з виконання спеціальних вправ, за темою кожного з занять, проте варто також передбачити поступовий перехід на наступний, вищий рівень. Передбачено також змінювати і форми проведення занять, зокрема, для розгляду та аналізу ситуацій з повсякденного життя студентам були запропоновані відеофрагменти зі зображенням реальних повсякденних ситуацій, які зустрічаються в реальному житті. Розгляд та аналіз різних реальних ситуацій складає важливу частину повсякденної роботи фахового психолога. Зокрема, студентам були запропоновані відеофрагменти, що зображають конфліктні ситуації різного характеру, відібрані з художніх кінофільмів. Кожен фрагмент передбачав проведення роботи з його аналізу, з застосуванням попередньо набутих знань із різних навчальних дисциплін.

Після вивчення всіх тем навчального курсу «Сімейне консультування» студентам було надано можливість спробувати себе в якості сімейного консультанта, не покидаючи навчальної аудиторії. Так, присутнім було запропоновано для перегляду фрагменти з кінофільмів, де правдоподібно зображено різні ситуації з повсякденного сімейного життя. Наприклад: перегляд перших 20 хв. із фільму «Мачуха» демонструє реальну ситуацію в сім'ї, яка має значні труднощі, до вирішення яких персонажам варто звернутися до сімейного психолога. Після перегляду названого фрагмента студентам запропоновано охарактеризувати наявну ситуацію, проаналізувати її причини, можливі наслідки, а також запропонувати план роботи з персонажами, в якості сімейного психолога, з оптимального вирішення виявлених труднощів. Після того, як студенти висловлять свої міркування, варто влаштувати обговорення поданих пропозицій. Проте на цьому робота не завершується, оскільки далі студентам

запропоновано продовжити перегляд фільму, щоб з'ясувати подальший перебіг подій, як і дії персонажів із вирішення наявних труднощів. Після цього знову влаштовується обговорення, здійснення узагальнень, підбиття підсумків.

Обмежений обсяг публікації не дозволяє висвітлити особливості проведення фільмотренінгу, зокрема, при викладанні інших навчальних дисциплін.

Висновок. Здійснений огляд можливостей використання фільмотренінгу для викладання різних навчальних дисциплін при підготовці фахових психологів, як і набутий досвід їхнього проведення, свідчать, що така форма тренінгових занять є ефективною для вирішення різноманітних завдань; викликає чималий інтерес у студентів, стимулює їхню активність, і дає позитивні результати у формуванні їхньої професійної компетентності.

Список використаних джерел

1. Вінтюк Ю. В. Психологічний аналіз художнього фільму у навчальному процесі (на прикладі фільму «Товариство мертвих поетів»). *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки. 2023. № 1(31). С. 19-27.
2. Вінтюк Ю. В. Психологічний аналіз у навчальному процесі при підготовці студентів-психологів (на прикладі фільму «Засновник»). *Вісник науки і освіти*. № 2(20). 2024. С. 632-646.

Yurii Vintyuk,

*candidate of psychological sciences, associate professor,
Associate Professor of the Department of Practical Psychology and
Pedagogy*

Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine

FILM TRAINING IN THE TRAINING OF PROFESSIONAL PSYCHOLOGISTS

Key words: training of professional psychologists, film training, educational process, formation of professional competence.